

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

DRUGOSTOPENJSKI DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM *ČEŠKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST* FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI

ŠTUDIJSKO LETO 2022/23

1. Podatki o študijskem programu

Dvopredmetni drugostopenjski študijski program *Češki jezik in književnost* traja 2 leti in obsega 60 ECTS od skupnih 120 ECTS dvopredmetne povezave.

Študijski program nima smeri.

Po končanem študiju pridobi diplomant/ka strokovni naslov:

Češki jezik in književnost	magistrica češkega jezika in književnosti (mag. čeh.) in ... oz. magister češkega jezika in književnosti (mag. čeh.) in ... <i>Polni naslov odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.</i>	mag. čeh. in ...
----------------------------	--	------------------

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

Temeljni cilji

Drugostopenjski študijski program *Češki jezik in književnost* omogoča pridobitev poglobljenega znanja, usposobljenosti ali zmožnosti, ki ustrezajo splošnim oz. predmetnospecifičnim kompetencam magistra/-ice češkega jezika in književnosti. Diplomanti programa si pridobijo široko in temeljno humanistično izobrazbo tako na teoretični kot uporabni ravni ter poglobljeno znanje na področju češke zgodovine, književnosti, kulture in specifična filološka znanja na jezikovnem področju. Program usposablja za zahtevne ustvarjalne naloge in potrebe, predvsem pa za samostojno delo na področju raziskovanja, prevajanja, literarne in znanstvene kritike, interdisciplinarnih povezav v širšem medkulturnem prostoru.

Doseganje zastavljenih ciljev se spremlja sproti ob posameznih preizkusih znanja, bolj poglobljeno pa ob samostojnih nalogah študentov v okviru magistrskih seminarjev ter ob nastanku magistrskih nalog.

Splošne kompetence

Logično in abstraktno analiziranje, sintetiziranje in vrednotenje; poglobljeno izražanje znanj z obeh strokovnih področij v pisni in ustni obliki; kompetentno prenašanje intra- in interdisciplinarnih znanj v prakso; kontekstualizacija in samostojno nadgrajevanje informacij; prenašanje znanj in sposobnosti na druga problemska področja; usposobljenost za timsko reševanje problemov ter organiziranje in vodenje strokovnih skupin; samostojno iskanje, interpretacija in uporaba novih virov znanja na strokovnih in znanstvenih področjih.

Predmetno-specifične kompetence

Tekoča, sproščena in pravilna uporaba češkega jezika v ustni in pisni obliki; poglobljeno poznavanje različnih socialnih in funkcijskih zvrsti ter sposobnost ustrezne jezikovne diferenciacije; prepoznavanje posebnosti jezika, literature in kulture posameznih regij češkega govornega področja ter sposobnost primerjave s tovrstnimi slovenskimi pojavi; poglobljeno poznavanje češke frazeologije; poglobljeno znanje o češki zgodovini, materialni in duhovni kulturi; poznavanje razvoja in sodobnega stanja češke literarnozgodovinske in literarnokritične misli; sposobnost kritičnega in kompetentnega odzivanja na strokovna, znanstvena in literarna besedila; poznavanje in reflektirana uporaba različnih teoretskih pristopov, modelov in metodologij z ustreznim znanstvenim instrumentarijem; zmožnost prevajanja zahtevnih leposlovnih in strokovnih besedil v slovenščino in češčino; samostojno pisanje znanstvenih in strokovnih prispevkov, kritičnih analiz ter člankov; medkulturno posredovanje in popularizacija češkega jezika, književnosti in kulture v diahroni in sinhroni perspektivi; osnovna razgledanost na področju preostalih dveh zahodnoslovanskih jezikov.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V drugostopenjski magistrski študijski program Češki jezik in književnost se lahko vpiše, kdor je končal:

- a. prvostopenjski univerzitetni študijski program Češki jezik in književnost (triletni program);
- b. prvostopenjski univerzitetni študijski program Češki jezik in književnost, ovrednoten z 240 ECTS;
- c. drug prvostopenjski univerzitetni program sorodne smeri, ovrednoten s 180 ECTS;
- d. prvostopenjski univerzitetni študijski program sorodne smeri, ovrednoten z 240 ECTS;
- e. katerega koli od drugih prvostopenjskih univerzitetnih študijskih programov z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika);
- f. katerega koli od drugih prvostopenjskih univerzitetnih študijskih programov z drugih strokovnih področij;
- g. visokošolski strokovni študijski program po starem programu z ustreznih strokovnih področij (jezikoslovje, družboslovje, humanistika);
- h. visokošolski strokovni študijski program po starem programu z drugih strokovnih področij.

Kandidatom iz točke b. se lahko glede na opravljene obveznosti prvostopenjskega študija prizna do 60 ECTS.

Kandidatom iz točke c. in d. glede na smer opravljenega prvostopenjskega študija Katedra za češki jezik in književnost (Oddelek za slavistiko FF) določi obseg in število diferencialnih izpitov.

Kandidati iz točk e.–h. se na program lahko vpišejo, če so opravili študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 ECTS.

Kandidat oz. kandidatka lahko predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje. V primeru izvedbe diferencialnih izpitov se opravijo izpiti iz temeljnih predmetov 5. in 6. semestra (3. letnik) prvostopenjskega študijskega programa Češki jezik in književnost.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji. Pogoje za vpis na študij izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini. Postopek vodi pooblaščen oseba Univerze v Ljubljani, vsebinsko pa o priznavanju v tujini pridobljene izobrazbe odloča senat članice oziroma univerze skladno s Statutom UL.

Merila in postopek za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati izbrani po naslednjih merilih:

- uspeh pri študiju prve stopnje Češkega jezika in književnosti ali Zahodnoslovanskih študijev oz. sorodnega programa s področja humanistike, in sicer povprečna ocena 40 %, ocena diplomskega dela ali/in diplomskega izpita 30 %
- uspeh pri temeljnem jezikoslovnem oziroma književnem predmetu v 3. letniku programa Češki jezik in književnost prve stopnje.

Kandidatom s končanim sorodnim programom se glede na smer opravljenega prvostopenjskega študija določi obseg in število diferencialnih izpitov.

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Kandidati za vpis lahko k prijavnim listinam predložijo še vsa potrdila, ki izkazujejo formalno ali neformalno pridobljena znanja. Na podlagi tega strokovna komisija oddelka ob pregledu izpolnjevanja pogojev za vpis ugotavlja ustreznost tovrstno pridobljenega znanja ter to upošteva tudi pri določitvi morebitnih diferencialnih obveznosti, ki se tako lahko zmanjšajo. Vpisani študenti lahko kadarkoli v skladu s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti (http://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/statut_in_pravilniki/pravilnik_o_postopku_in_merilih_za_priznavanje_neformalno_pridobljenega_znanja_in_spretnosti.aspx) prosijo za priznavanje znanja, pridobljenega s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem. Vlogo oddajo v pristojnem študentskem referatu, k prošnji poda mnenje ustrezní oddelek, o prošnji pa odloči Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje.

5. Pogoji za napredovanje po programu

a) Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Pogoji za napredovanje po programu so usklajeni s Statutom Univerze v Ljubljani:

Za napredovanje iz prvega v drugi letnik drugostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa mora študent oz. študentka v celoti opraviti vse obveznosti, predpisane s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik, v skupnem obsegu 60 ECTS.

V skladu s sklepom Senata Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in s Statutom Univerze v Ljubljani se lahko študentu oz. študentki pri prehodu v višji letnik izjemoma spregleda do 6 ECTS študijskih obveznosti (10 % ECTS za posamezni letnik), če ima za to opravičljive razloge. Opravičljivi razlogi so navedeni v Statutu Univerze v Ljubljani. V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoji za ponavljanje letnika so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 ECTS (25 % ECTS za posamezni letnik). Pogoji za podaljševanje statusa študenta in pogoji za mirovanje statusa študenta so določeni s Statutom Univerze v Ljubljani.

b) Pogoji za ponavljanje letnika

V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoji za ponavljanje letnika v okviru predlaganega študijskega programa so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25 % skupnega števila KT za posamezni letnik). Pogoji za podaljševanje statusa študenta in za mirovanje statusa študenta so prav tako določeni s Statutom Univerze v Ljubljani.

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 60 ECTS. Ker gre za dvopredmetni študijski program, mora študent oz. študentka za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini, v skupnem obsegu 60 ECTS, skupaj torej 120 ECTS.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu Merili za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

8. Načini ocenjevanja

Izpitni režim je usklajen s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravilnikom o izpitnem redu Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Oblike preverjanja znanja so: pisni in ustni izpiti, testi, kolokviji, referati, eseji, seminarske naloge, projektne naloge, portfolio in drugo.

Načini ocenjevanja posameznih predmetov so zapisani za vsak predmet posebej v učnih načrtih. Ocenjevalna lestvica je od 6–10 (pozitivno) ter 1–5 (negativno):

- 10 - izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami
- 9 - zelo dobro znanje z manjšimi napakami
- 8 - dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi
- 7 - dobro znanje z več pomanjkljivostmi
- 6 - znanje ustreza le minimalnim kriterijem
- 5 - znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

9. Predmetnik študijskega programa s predvidenimi nosilci predmetov

OPOZORILO ŠTUDENTOM: Nekateri predmeti, ki so na voljo v letnem semestru prvega letnika kot Izbirni strokovni predmet, se na matičnih programih, ki nam jih ponujajo, izvajajo v zimskem semestru. Predmet si vseeno lahko izberete, samo poslušali ga boste v drugem semestru.

Letnik: 1.

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pre d.	Se m.	Vaj e	Kliničn e vaje	Drug e obl. št.				
1	Izbrana poglavja iz sodobne srednjeevropske zgodovine	Bojan Balkovec	30					60	90	3	Z
2	Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi*	Petra Stankovska	15		15			90	120	4	Z
3	Interpretacija literarnega besedila**	Jana Šnytová		30				90	120	4	Z
4	Medjezikovno posredovanje in kultura 1: češki jezik	Petra Stankovska			60			60	120	4	Z
5	Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja	Petra Stankovska Jozef Pally Maria Wtorkowska	15	15				60	90	3	L
6	Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih	Špela Sevšek Šramel Lidija Rezoničnik Jana Šnytová	30		15			45	90	3	L
7	Uporabna slovenščina	Hotimir Tivadar		30				60	90	3	L
8	Medjezikovno posredovanje in kultura 2: češki jezik	Petra Stankovska			60			30	90	3	L
9	Strokovni izbirni predmet	različni nosilci	30					60	90	3	L
SKUPAJ			120	60	165			555	900	30	

STROKOVNI IZBIRNI PREDMET:

Za p. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	EC TS	Semester (zimski, letni, celetni)
			Pre d.	Se m.	Vaj e	Klinič ne vaje	Dru ge obl. št.				
1	Arealni vidiki slovanskih jezikov/ Primerjalna skladnja slovanskih jezikov***	Matej Šekli/Vanda Babič	15	15				60	90	3	L
2	Cerkvena slovanščina: južnoslovanske redakcije/Cerkvena slovanščina: vzhodnoslovanska redakcija***	Vanda Babič	15	15				60	90	3	L
3	Ekolingvistika in slovenski medijski prostor	Hotimir Tivadar	30					60	90	3	L
4	Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja****	Špela Sevšek Šramel	15					75	90	3	Z
5	Literatura in mediji****	Mateja Pezdirc Bartol	30					60	90	3	Z
6	Osnove gornje in dolnje lužiške srbščine	Matej Šekli			30			60	90	3	L
7	Poklicni vidiki prevajanja****	Špela Vintar David Limon	30					60	90	3	Z
8	Razvoj slovaškega jezika in dialektologija****	Jozef Pally	15					75	90	3	Z
9	Specialna področja prevajanja: Podnaslavljanje****	Silvana Orel Kos	30					60	90	3	Z
10	Specialna področja prevajanja: Pravno prevajanje****	Nike Kocijančič Pokorn	30					60	90	3	Z
11	Specialna področja prevajanja: Prevajalske tehnologije****	Špela Vintar		30				60	90	3	Z
12	Specialna področja prevajanja: Prevajanje umetnostnih besedil****	Nike Kocijančič Pokorn	30					60	90	3	Z
13	Specialna področja prevajanja: Terminologija****	Špela Vintar		30				60	90	3	Z
14	Stilistika slovaškega jezika****	Jozef Pally	15					75	90	3	Z
15	Teorija literarnega diskurza	Marko Juvan	30					60	90	3	L

Letnik: 2.

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Stilistika*	Petra Stankovska	15		15			90	120	4	Z
2	Češka in slovaška starejša književnost**	Jana Šnytová	15		15			90	120	4	Z
3	Medjezikovno posredovanje in kultura 3: češki jezik	Petra Stankovska			60			60	120	4	Z
4	Zunanji izbirni predmet	različni nosilci	30					60	90	3	Z/L/C
5	Magistrski seminar in magistrsko delo	Petra Stankovska Jana Šnytová		30				420	450	15	L
SKUPAJ			60	30	90			720	900	15	

OPOMBE K PREDMETNIKU:

* V študijskem letu 2022/2023 se bo za oba letnika izvajal predmet Stilistika.

** V študijskem letu 2022/2023 se bo za oba letnika izvajal predmet Češka in slovaška starejša književnost.

*** Predmeta se izvajata ciklično, študentje izberejo tistega, ki je v danem letu razpisan.

**** Predmeti se izvajajo v zimskem semestru.

10. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Program predvideva en strokovno izbirni in en splošno izbirni predmet, oba ovrednotena s 3 KT, skupno torej 10 % izbirnosti.

Študent ima zaradi mobilnosti možnost v ta študijski program prenesti 10 KT iz obveznih ali izbirnih enot drugega ustreznega primerljivega programa.

Mobilnost študentov zagotavljajo meduniverzitetne, predvsem pa mednarodne pogodbe Erasmus, Ceepus, ki jih je fakulteta sklenila z vsemi največjimi češkimi univerzami, veliko možnosti za mobilnost daje tudi meddržavna pogodba.

11. Kratka predstavitev posameznega predmeta

a) OBVEZNI PREDMETI PROGRAMA

Medjezikovno posredovanje in kultura 1: češki jezik	4 ECTS
<p>Predmet nadgrajuje na prvi stopnji razvita znanja, razumevanje, pisno in ustno rabo češkega jezika. Dve učni uri v tem semestru sta namenjeni razvijanju uporabe sintaktičnih konstrukcij, besedotvornih pravil, širjenju in ustrezni rabi besednega zaklada s ciljem izboljšati sposobnost študenta samostojno ustvarjati različne vrste besedil v češčini ob spoznavanju in upoštevanju socialne in regionalne zvrstnosti jezika (stratifikacija); na konkretnih besedilih in posnetkih iz vsakdanjega življenja so predstavljene najbolj pogostne jezikovne zvrsti (pogovorni jezik, oz. narečja in nadnarečja; sleng, žargon in druge socialne in funkcijske zvrsti ipd.). Študentje se naučijo prepoznavati različne zvrsti narodnega jezika, zavedajo se (ne)primernosti rabe določenih variant v besedilih v konkretnih jezikovnih situacijah. Vadi se predvsem praktično sporazumevalna funkcijska zvrst.</p> <p>Dve učni uri sta namenjeni izboljševanju sposobni medjezikovnega posredovanja. V okviru vaj študentje analizirajo s stališča jezikovne zvrstnosti različna besedila ali posnetki (poudarek ja na besedilih praktično sporazumevalne zvrsti) in se učijo uporabljati ustrezna jezikovna sredstva pri prevodu v ciljni jezik. Predvideno je tako pisno prevajanje ob uporabi pripomočkov (slovnice, slovarji, elektronski viri) kot tudi ustno konsektivno tolmačenje lažjih besedil.</p>	

Medjezikovno posredovanje in kultura 2: češki jezik	3 ECTS
<p>Predmet nadgrajuje na prvi stopnji razvita znanja, razumevanje, pisno in ustno rabo jezika. Dve uri sta namenjeni spoznavanju besedil publicistične in administrativne zvrsti. Študentje berejo in analizirajo različna administrativna in publicistična besedila (poročilo, članek, recenzija, intervju, polemika, reklama itn.) in ustvarjajo uporabna besedila administrativne strokovne zvrsti (npr. življenjepis, motivacijsko pismo, uradno pismo, prošnja, pritožba), seznanijo se tudi s posebnostmi poslovnega jezika in formalne zgradbe določene vrste besedil (ponudba, naročilo, pogodba itn.). V govornih nastopih vadijo praktično izvedbo govornih besedil.</p> <p>Dve uri sta namenjeni prevajanju publicističnih in zahtevnejših administrativnih besedil s ciljem usvojiti jezikovne in formalne prvine tipične za ta besedila v češčini ter obvladati pravilno izbiro ustreznih v ciljnem jeziku. Predvideno je prevajanje v obe smeri – tako pisno kot tudi konsektivno ustno.</p> <p>Del gradiva za pisni prevod tvorijo besedila umetnostne zvrsti, pri čemer je poudarek na jezikovni plati besedil, študent svoje teoretično znanje funkcijske zvrsti umetnostnih besedil in stratifikacije jezika aplicira na konkretna analizirana besedila. S tem se pripravlja na nadaljnje strokovno delo z literarnimi besedili (magistrska naloga, prevod).</p>	

Medjezikovno posredovanje in kultura 3: češki jezik	4 ECTS
<p>Predmet nadgrajuje na prvi stopnji razvita znanja, razumevanje, pisno in ustno rabo jezika.</p> <p>Dve učni uri sta namenjeni delu z znanstvenimi in strokovnimi besedili; študentje spoznavajo zgradbo in načine tvorjenja besedil strokovne in znanstvene funkcijske zvrsti. Spoznavajo različne slogovne postopke pri tvorbi besedil in pri ustnem nastopanju (vezane na strokovno oziroma znanstveno funkcijsko zvrst, kot so argumentacija, dokazovanje, prepričevanje, polemika itp.), učijo se samostojno pisati različna strokovna in znanstvena besedila (strokovni članek, povzetek, referat, esej itp.)</p> <p>V daljših govornih nastopih v obliki strokovnega referata, tematsko povezanega s študiranim jezikom, književnostjo in kulturo, študentje vadijo uporabo pridobljenega znanja: jasno in natančno opisati zahtevne vsebine, pri tem smiselno povezati tematske točke; natančno izražati svoje misli in poglede ter o njih diskutirati, jih utemeljiti z argumenti.</p> <p>Dve uri sta namenjeni prevajanju zahtevnejših strokovnih in znanstvenih besedil ter specifično problematiko tega področja. Ob prevajanju zahtevnejših umetnostnih besedil se študentje v praksi seznanijo z različnimi prevajalskimi strategijami, s transformacijami v postopku prevajanja, problemom neprevedljivosti v teoriji in prevajalski praksi, z vprašanjem interkulturnih značilnosti v prevodu itp.</p>	

Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi	4 ECTS
<p>Glasoslovna opredelitev češčine v predliterarnem obdobju, glasoslovni sistem češčine, glavne premene in vplivi na jezik, viri podatkov o stanju češčine tega obdobja, razmerje med češčino in drugimi zahodnoslovanskimi jeziki v tem obdobju. Ključne spremembe glasoslovnega in oblikoslovnega sistema češčine v 13. in 14. stoletju, pisava, pravopis, viri podatkov o stanju jezika tega obdobja. Dokončanje oblikovanja glasoslovnega sistema do 18. stoletja in slovničnega do konca 19. stoletja. Podrobna ocena zgodovinskih prvin, vnesenih v češki knjižni jezik 19. stoletja.</p>	

Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja	3 ECTS
<ul style="list-style-type: none"> - Pregled v češki, poljski in slovaški jezikoslovni tradiciji najbolj uveljavljenih pristopov oziroma teorij: seznanjanje z ustrežno terminologijo, temeljnimi idejami in teoretičnimi deli. - Pregled netemeljnih (npr. semantika, leksikografija, onomastika, etimologija idr.) in interdisciplinarnih (npr. matematična lingvistika, psiholingvistika, sociolingvistika idr.) jezikoslovnih ved in njihovo uveljavljanje v češki, poljski in slovaški tradiciji. - Informativno seznanjenje z najpomembnejšimi priročniki in dosežki teh ved na posameznih jezikovnih področjih. - Praktično seznanjenje z izbranimi znanstvenimi študijami in projekti ter njihovimi rezultati. 	

Stilistika	4 ECTS
<p>Terminologija stilistike (jezik in komunikacija, stil in stilistika, norma). Diferenciacija in stratifikacija narodnega jezika (predstavitev teorije jezikovne zvrstnosti, oblikovane v Praškem lingvističnem krožku). Slogotvorni dejavniki. Stilistični vidiki zgradbe besedil. Funkcijske zvrsti jezika.</p> <p>V okviru vaj praktično spoznavanje, analiza in tvorba različnih besedilnih zvrsti.</p>	

Interpretacija literarnega besedila	4 ECTS
<p>Slušatelji se pri enosemestralnem predmetu seznanijo s temeljnimi načini opisa, analize in</p>	

interpretacije literarnega besedila. Pouk poteka v obliki seminarjev, usmerjenih na raznorodne interpretacijske metodologije in teoretične koncepte. Predmet se osredotoča na branje in interpretacijo izbranih čeških proznih besedil 20. stoletja (tako kanoniziranih kot manj znanih) ter nekaterih pomembnih literarnovednih in literarnokritičnih del, povezanih z obravnavanimi literarnimi besedili.

Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih

3 ECTS

Vodilni literarni modeli v češki, slovaški in poljski ustvarjalnosti s poudarkom na besedilih nacionalnega literarnega kanona, njihove razvojne stopnje, smeri in specifične. Izbrani modeli so prikazani v povezavi s specifikami literarnozgodovinskega procesa v posameznih narodnih književnostih. Posebnosti srednjeevropskih literarnih diskurzov modernizma kot opozicije do sočasnih evropskih modifikacij poetike in domače tradicije.

Češka in slovaška starejša književnost

4 ECTS

Kronološki pregled obdobja starejše češke in slovaške književnosti s poudarkom na razvoj različnih zvrsti in žanrov (legenda, kronika, duhovna in posvetna pesem, viteška epika, manifest).

1. Starocerkvenoslovanska književnost Velike Moravske in delovanje Cirila in Metoda (9. stol).
2. Srednjeveška književnost (od 10. stol.–1500): Zgodovinski okvir, historična poetika, verska pogojenost literarne ustvarjalnosti. Oblike posvetne slovstvene ustvarjalnosti, temeljna besedila. Vpliv husitstva na narodno uzaveščanje pri Slovakah. Kultura za vladavine Karla IV. na Češkem in Matije Korvina na Ogrskem. Razvoj šolstva in ustanavljanje prvih srednjeevropskih univerz.
3. Humanizem in renesansa (1500–1640): Zgodovinski okvir in odmevi evropskega humanizma v češkem in slovaškem kulturnem prostoru. Književna ustvarjalnost. Razmerje med latinščino in domačima jezikoma (češčini in slovaščino) v književnosti. Pomembni pisci in njihova dela. Spori med češkimi državnimi stanovi in Habsburžani, bitka na Beli gori, posledice poraza, razvoj češkega baroka v izgnanstvu (J. A. Komenský)
4. Barok (1640–1780): Protireformacijska dejavnost in ustvarjalnost trnavskega univerzitetnega (katoliškega) središča in ustvarjalnost bratislavskega evangeličanskega liceja. Diferenciacija literarne ustvarjalnosti (polljudska in ljudska ustvarjalnost), slovaška baročna nabožna književnost in nastanek baročnega slavizma. Zgodovinska poetika obdobja. Češki latinski barok, razvoj zgodovinopisja, germanizacija. Drugi pisci in njihova dela. Razvoj jezuitskega šolstva. Pomembni češki in slovaški polihistorji.

Izbrana poglavja iz sodobne evropske zgodovine

3 ECTS

Vsebina so različna vprašanja iz sodobne srednjeevropske zgodovine. To so vprašanja političnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega razvoja srednjeevropske zgodovine od leta 1918 dalje. Zaradi lažjega razumevanja je potrebno ponekod poseči tudi v čas pred letom 1918. Zgodovinski razvoj srednje Evrope je široko polje vprašanj, ki se začnejo z osnovnim vprašanjem, kaj je srednja Evropa. Historični razvoj srednje Evrope se razlikuje v njegovih posameznih delih od Češke na zahodu do Ukrajine na vzhodu ali Poljske in Belorusije na severu in nekdanjih ozemelj Jugoslavije na jugu. Rezultat različnega političnega razvoja in tradicije je različen kulturni razvoj v posameznih okoljih.

Uporabna slovenščina	3 ECTS
<p>Na osnovi različnih besedilnih vrst študentje podrobneje analizirajo slovenski jezikovni sistem (fonetika, morfologija, leksikologija, sintaksa in pravorečje ter pravopis) in kritično vrednotijo različne jezikovne značilnosti v različnih zahodnoslovanskih jezikih. Študentje se usposobijo za kakovostno pisno in govorno izražanje (uporaba različnih elektronskih orodij – od slovarjev, e-pravopisa do korpusa in fonetično-analitičnih avdio-videoprogramov) v najzahtevnejših knjižnih besedilih (tudi znanstvenih), pri tem pa ta besedila znajo primerjati z drugimi besedilnimi vrstami. Študentje spoznavajo razlike in podobnosti s primerjanjem istih besedilnih vrst v različnih zahodnoslovanskih jezikih in slovenščini, primerjajo prevode enakih besedil v študirajočih slovanskih jezikih (npr. različna evropska uradovna besedila v slovenščini in slovaščini) in izvedejo kontrastivno analizo prevodov različnih književnih in drugih besedilnih vrst. Študentje svoje znanje zahodnoslovanskih jezikov (slovaščine, češčine, poljščine) uporabijo pri tvorjenju slovenskih besedil (povzemanje, prevajanje, tolmačenje, pisanje seminarjev) in s pomočjo mentorja pripravijo samostojen seminarski nastop ter seminarsko nalogo.</p>	

Magistrski seminar in magistrsko delo	15 ECTS
<p>Nosilca predmeta na začetku študijskega leta predstavi izhodiščne teme magistrskih nalog, osvetlita možne metodološke pristope, določita termine in obvezno literaturo za vse udeležence. Teme magistrskega dela se lahko povezujejo s snovjo, ki je bila obravnavana v prejšnjih letnikih, pri čemer je poudarek na kontrastivnih češko-slovenskih jezikoslovnih, literarnih in kulturoloških temah ter leposlovnem in strokovnem prevajanju.</p> <p>Vsebina magistrskega dela je odvisna od izbrane teme, ki določa tudi vsakokratno vsebino magistrskega seminarja.</p>	

b) STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI PROGRAMA (zaradi preglednosti razvrščeni po abecednem vrstnem redu)

POMEMBNO! Pred izbiro Izbirnega strokovnega predmeta nujno upoštevajte opombe glede izvajanja posameznih predmetov, ki so navedene v predmetniku programa (točka 9 Predstavitvenega zbornika).

Arealni vidiki slovanskih jezikov	3 ECTS
Pregled in sistematizacija glasoslovnih, oblikoslovnih, naglasnih, besedotvornih in leksičnih karakteristik slovanskih jezikov v luči arealne lingvistike in s posebnim poudarkom na začetnih lingvogenetskih podlagah slovanskih jezikov.	

Cerkvena slovanščina: južnoslovanske redakcije	3 ECTS
Teoretični del: Razdelitev in opis redakcij cerkvene slovanščine. Zgodovinske danosti nastanka redakcij. Fonetične in morfološke značilnosti južnoslovanskih redakcij cerkvene slovanščine. Češka-moravska redakcija cerkvene slovanščine in njene značilnosti. Vpliv hrvaške redakcije na ponovno obuditev češke redakcije v 14. stol. Praktični del: Zakonitosti slovanskih črkopisov na južnoslovanskem področju v okviru posameznih redakcij. Vpliv vzhodnoslovanske pravopisne norme na hrvaško redakcijo. Primerjava in analiza posameznih besedil s posebnim poudarkom na nadaljnjem razvoju v sodobne južnoslovanske jezike.	

Cerkvena slovanščina: vzhodnoslovanska redakcija	3 ECTS
Teoretični del: Razdelitev in opis redakcij cerkvene slovanščine ter zgodovinske danosti njihovega nastanka. Spoznavanje osnovnih glasoslovnih in oblikoslovnih zakonitosti vzhodnoslovanske redakcije cerkvene slovanščine. Južnoslovanski jezikovni vplivi. Vpliv vzhodnoslovanske redakcije na hrvaško in srbsko redakcijo. Razvoj in pravopisne zakonitosti cirilice na vzhodnoslovanskem področju. Praktični del: Primerjava in analiza posameznih besedil s posebnim poudarkom na nadaljnjem razvoju v sodobno ruščino (in ukrajinščino).	

Ekolingvistika in slovenski medijski prostor	3 ECTS
<p>Dopolnitev znanj iz slovenskega jezikovnega sistema – od fonetike, morfolologije, leksikologije, sintakse do pravorečnega in pravopisnega znanja – s poudarkom na kontrastivni analizi med s stališča slovanskih jezikov. Študentje se usposobijo za pridobivanje, klasificiranje in analizo relevantnih besedil v sodobnem jeziku. Kontrastivna analiza slovenskega jezika in drugih slovanskih jezikov glede na sodobni položaj knjižnega jezika in narečij (poudarek na realizaciji v medijskem prostoru – govorni in tudi pisni mediji). Študentje primerjajo sodobno situacijo s položajem jezikov (in njihovih govorcev) v zgodovini – poskušajo tudi predvideti posledice določenih dejanj in spremenjenih okoliščin za razvoj jezika.</p> <p>S pomočjo raznozvrstnih realnih besedil študentje uporabijo svoje znanje (zahodno)slovanskih jezikov pri tvorjenju slovenskih besedil (povzemanje, prevajanje, tolmačenje) in besedil študirajočega slovanskega jezika (ob poznavanju svetovne zgodovine in najvplivnejšega svetovnega jezika – angleščine).</p>	

Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja	3 ECTS
<p>Predavanja orišejo nekatere ključne točke slovaške književnosti skozi 20. stoletje v povezavi s prelomnimi družbenimi in zgodovinskimi premiki (prelom stoletja, obdobje med obema vojnama, 1945–1948, obdobje 60. let, po letu 1989). Izpostavljene bodo izstopajoče avtorske poetike posameznih desetletij v primerjavi s sorodnimi in bližnjimi literaturami (češka) in svetovno književnostjo, ki so jo posredovali sodobniki.</p> <p>Del predavanj bo namenjen tudi literarni kritiki in publicistiki, s posebnim poudarkom v letih preloma (po letu 1918, po letu 1948, po letu 1956, 1969, po letu 1989).</p>	

Literatura in mediji	3 ECTS
<p>Predstavitve in analiza različnih oblik povezovanja literature z drugimi mediji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - literarno besedilo in film; - literarno besedilo in radio, TV; - literarno besedilo in gledališče; - literarno besedilo in glasba; - literarno besedilo in likovna umetnost; - literarno besedilo in internet. <p>Študentje ob konkretnih zgledih opazujejo, kako literarno besedilo funkcionira v drugih medijih z ozirom na različne literarne vloge in opazujejo, kako se pri tem spreminjajo besedila. Prikazani bodo tudi primeri vplivanja drugih medijev na pisanje literarnih besedil. Predmet se temeljiteje posveča analizi postopkov ekranizacije, primerjavam narativne strukture romanesknih, filmskih in televizijskih žanrov; razmerju med besednimi in likovnimi sporočili (strip, slikanica, konkretna poezija, reklamno sporočilo ...). Uporabljeni bodo različni konkretni zgledi in metodološki prijemi. Vsebinsko težišče predmeta bo vsako leto osredotočeno na enega od medijev in bo tako delno variiralo.</p>	

Osnove gornje in dolnje lužiške srbsčine	3 ECTS
<p>I. Gornja in dolnja lužiška srbsčina v okviru (zahodno)slovanskih jezikov. Zemljepisna razširjenost lužiške srbsčine v preteklosti in sedanjosti. Narečna delitev in oblikovanje knjižnih jezikov in njunih različic. Lužiškosrbsko-nemški jezikovni stik. Sociolingvistični položaj lužiščine.</p> <p>II. Obravnava po jezikovnih ravninah v medsebojni kontrastivni in zgodovinskoprimerjalni perspektivi (v primerjavi predvsem z (zahodno)slovanskimi jeziki): 2.1 glasoslovje (odrazi praslovanskega glasovnega sestava v lužiški srbsčini; razlike med gornjo in dolnjo lužiško srbsčino v glasovju), 2.2 oblikoslovje (sklanjatev in spregatev; posebna pozornost na lužiškosrbske oblikovne posebnosti: dvojina, posesiv, imperfekt in aorist), 2.3 besedotvorje in besedoslovje (vpliv jezikovnega stika na ohranjanje poimenovalne zmožnosti, kalkiranje kot osnovni način dopolnjevanja slovarja); 2.4 skladnja (posebnosti v razmerju do sosednjih slovanskih jezikov, kalkiranje iz nemščine).</p>	

Poklicni vidiki prevajanja	3 ECTS
<p>Spoznavanje družbene vloge prevajalca in prevodne dejavnosti ter vloge prevajalca glede na različna prevajalska orodja. Vedenja o načinih izražanja ciljev in zahtev do naročnikov in prejemnikov prevodov, oblikovanju prevajalske ponudbe na prevajalskem trgu z zavedanjem spoštovanja parametrov, ki vplivajo na zagotavljanje adekvatnih prevodov.</p> <p>Študenti spoznajo tudi značilnosti vodenja prevajalskih projektov in se seznanijo z osnovami tovrstnih znanj in orodij. Vodja projektov mora biti usposobljen za časovno, finančno, kadrovsko, tehnično in upravno načrtovanje projektov, učinkovito upravljanje jezikovnih virov (pomnilnikov prevodov, terminoloških baz), komunikacijo z naročnikom in izvajalci projekta, pri prevajalskih projektih pa vodja navadno upravlja in/ali izvaja tudi faze revizije, verifikacije in nadzora kakovosti. Predstavljena so najpomembnejša orodja za vodenje prevajalskih projektov (SDL Trados Synergy, MS Project), načrtovana pa so tudi gostovanja prevajalcev iz prakse.</p>	

Primerjalna skladnja slovanskih jezikov	3 ECTS
<p>Osnovne razvojne značilnosti oblikoskladnje, besednozvezne in stavčne skladnje slovanskih jezikov. Zgodovinsko-primerjalna umestitev slovenskih skladenjskih pojavov v okviru slovanskega skladenjskega razvoja. Osnovni pojmi in problemi zgodovinske skladnje. Ponazoritev skladenjskih sprememb (leksikalizacija, gramatikalizacija itn.) na slovanskem gradivu.</p>	

Razvoj slovaškega jezika in dialektologija	3 ECTS
<p>1. Pregled razvoja slovaškega knjižnega jezika – sintetična zgodovina slovaščine. 2. Hipoteze in</p>	

teorije o izvoru slovaščine – centrična hipoteza, teoriji o nehomogeni in homogeni etnogenezi, migracijsko-integracijska teorija. 3. Pregled glavnih sprememb iz praslovanske osnove do sedaj. 4. Narečni makroareali na Slovaškem. 5. Zahodno-, srednje in vzhodnoslovaška narečja. 6. Slovaška narečja v tujini na primeru slovaščine iz Vojvodine v Srbiji.

Specialna področja prevajanja: Podnaslavljanje	3 ECTS
<p>Namen predmeta je predstaviti značilnosti podnaslovnega prevajanja in študentom dati teoretično osnovo za delo pri seminarjskih vajah iz podnaslovnega prevajanja.</p> <p>Obravnavane teme: kratek pregled zgodovine podnaslovnega prevajanja; zunanji dejavniki, ki omejujejo podnaslovno prevajanje: usklajenost besedila s sliko, bralne zmožnosti gledalcev; pojem povprečnega gledalca; podnaslovni prevod kot del polisemiotičnega besedila; oblikovanje podnapisov; načela zgoščevanja besedila v podnapisih; posebnosti jezika v podnapisih kot vmesne zvrsti med pisanim in govornim; podnaslavljanje različnih vrst televizijskih oddaj in filmov; podnaslavljanje, sinhronizacija in brani komentar; podnaslavljanje za slušno prizadete.</p>	

Specialna področja prevajanja: Pravno prevajanje	3 ECTS
<p>Vsebina bo osredotočena na:</p> <p>a) Posebnosti pri prevajanju pravnih besedil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravni jezik in njegove specifičnosti; • Razlike med pravnimi sistemi; • Ekvivalenca pri prevajanju pravnih besedil; • Tipi pravnih besedil (normativni, pojasnjevalni, argumentativni, informativni); • Pomen funkcije pri prevajanju pravnih besedil; • Različne strategije pri prevajanju pravnih besedil. <p>b) temeljne pojme pravoznanstva</p> <p>Primerjalno pravo pri prevajanju pravnih besedil; Uvod v pravoznanstvo: opredelitev temeljnih pojmov, npr. pravo in država, pravno pravilo, pravni viri; pravni akti, pravno razmerje, pravne panoge, pravne družine, pravni sistemi. Temeljne značilnosti in načela ustave Republike Slovenije; državna ureditev Republike Slovenije. Poglavitne značilnosti nekaterih tujih pravnih sistemov.</p>	

Specialna področja prevajanja: Prevajalske tehnologije	3 ECTS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prevajalske tehnologije - pregled 2. Programi s pomnilnikom prevodov 3. Datotečni formati in zapisi: XLIFF, TBX, TMX 4. SDL Trados Studio: <ol style="list-style-type: none"> a) prevajanje enostavnega projekta b) prevajanje z obstoječim pomnilnikom prevodov c) prevajanje dokumentov PDF d) upravljanje pomnilnikov prevodov e) vodenje prevajalskih projektov f) terminološko delo z MultiTermom 5. Orodja za zagotavljanje kakovosti (QA) 6. Lokalizacijska orodja 7. Jezikovne tehnologije in prevajanje 8. Strojno prevajanje 9. Pridobitev certifikata SDL Trados 	

Specialna področja prevajanja: Prevajanje umetnostnih besedil	3 ECTS
<p>Predmet uvede problematiko določevanja literarnega prevoda in literature same. Študentke in študentje se seznanijo s pojmi, kot so medbesedilnost, literatura in literarna stilistika. Prek primerov in prevajalske problematike ugotavljajo pomen zvoka in lika v besedilu, ritma in metra. Seznanijo se z osnovnimi metričnimi sistemi, aliteracijo, asonanco in rimo, s posebno izbiro izrazov (narečje, sleng, žargon, arhaizmi, neologizmi), s tropi, z razširjenimi figurami. Spoznajo različne tipe pripovedovalcev in perspektiv, književne zvrsti in vrste. Na koncu se uvedejo še v specifične probleme prevajanja poezije, proze in dramskih besedil.</p>	

Specialna področja prevajanja: Terminologija	3 ECTS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod v terminološko vedo. Razmerje termin – leksem; termin – pojem. Zgodovina terminološke vede. 2. Pojemovni sistemi, razmerja med pojmi, pisanje definicij. 3. Terminotvorje, prevzemanje, terminologizacija. 4. Terminografija. Tipi terminografskih del. 5. Računalniško podprta terminologija, korpusne metode, orodja za upravljanje terminoloških baz. 6. Terminološki standardi, podatkovni formati, XML in TBX. 7. Terminološka analiza specializiranega besedila s prevajalskega vidika. 	

Stilistika slovaškega jezika	3 ECTS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jezik in zvrstnost, jezikoslovje in stilistika. 2. Osnovne slovaške stilistične koncepcije. 3. Paradigmatika stilemov. 4. Globinske stilistične strukture: Opis, pripovedovanje, razlaga, informacija. 5. Koherenca in kohezija. 6. Površinske stilistične strukture. Stilni sloj, stilna norma, jezikovni stili. 7. Pogovorni, strokovni, publicistični, administrativni, retorični in umetniški stil. 	

Teorija literarnega diskurza	3 ECTS
<p>Predmet razlaga literaturo kot poseben tip diskurza in kot družbeno polje, sistem. Razvoj in smeri sodobne literarne teorije. Literarni tekst, literarnost, struktura teksta, diskurz. Tekst, resničnost, fikcija, možni svetovi. Tematika in tematologija. Genologija: žanrsko klasificiranje; nastanek, obstoj in razvoj literarnih vrst, zvrsti oziroma žanrov; žanri in literarni sistem. Jezik, stil in identiteta literarnega teksta; stilistika diskurza. Medbesedilnost: literarni tekst v družbeno-zgodovinskem in literarno-umetniškem kontekstu; literatura kot kulturni spomin. Razvojni procesi, literarni kanon; sodobno literarno zgodovinopisje, problemi periodizacije; nacionalna literatura, medliterarne skupnosti, centrizmi, svetovni literarni sistem. – Teme predavanj se v tem vsebinskem okviru vsako leto menjajo.</p>	